

Godišnje izvješće

2019

SLUŽBA ZA ANTIDOPING
HRVATSKOG ZAVODA ZA JAVNO
ZDRAVSTVO (HZJZ)

Sadržaj

UVOD	2
1. PROVOĐENJE I USAVRŠAVANJE PRAVNE REGULATIVE.....	4
2. PROVOĐENJE DOPINŠKIH TESTIRANJA, ISTRAGA I UPRAVLJANJE REZULTATIMA ...	5
3. PREVENCIJA DOPINGA	13
4. MEĐUNARODNA SURADNJA	17
5. TERAPIJSKA IZUZEĆA	19
6. MEDICINA I ZNANOST	21
7. ODRŽAVANJE PROSTORA I OPREME	21

UVOD

Od 1. siječnja 2019. godine stupanjem na snagu Zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN 100/2018), te prema odredbi članka 274., Hrvatski zavod za javno zdravstvo /dalje u tekstu HZJZ/ preuzeo je sve obveze i aktivnosti Hrvatskog zavoda za toksikologiju i antidoping /dalje u tekstu HZTA/. Služba za antidoping HZTA u toj tranziciji pozicionirana je kao Služba za antidoping u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo /dalje u tekstu Služba za antidoping HZJZ-a /.

Osnovni cilj Službe za antidoping HZJZ-a je zaštiti osnovno pravo sportaša da sudjeluju u sportu bez dopinga i na taj način promovirati zdravlje, pravednost i jednakost za sve sportaše.

Taj cilj se postiže stvaranjem i provođenjem usklađenih, ujednačenih i učinkovitih antidopinških programa na nacionalnom i međunarodnom nivou.

U postizanju cilja HZJZ preko Službe za antidoping, predlaže i provodi mjere u borbi protiv dopinga, primjenjuje Pravilnik za borbu protiv dopinga HZJZ-a, odredbe Konvencija UNESCO-a, Kodeksa WADA-e /Svjetska antidopinška agencija/, pravila međunarodnih sportskih saveza i Međunarodnog olimpijskog odbora, te provodi sustavno praćenje i uskladivanje akcija vladinih i nevladinih organizacija.

U borbi protiv dopinga HZJZ surađuje s Ministarstvom zdravstva, Ministarstvom znanosti i obrazovanja, Središnjim državnim uredom za šport, Ministarstvom unutarnjih poslova, Državnim odvjetništvom, Uredom pravobraniteljice za djecu, Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, Ministarstvom kulture – Odjel za UNESCO, Hrvatskom agencijom za lijekove i medicinske proizvode i nacionalnim organizacijama za borbu protiv dopinga drugih zemalja.

U sklopu nevladinih organizacija partneri HZJZ-a u borbi protiv dopinga u sportu su UNESCO, WADA, Vijeće Europe, iNADO, Hrvatski olimpijski odbor, Hrvatski paraolimpijski odbor, Zdravstvena komisija Hrvatskog olimpijskog odbora, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska olimpijska akademija, Hrvatski školski sportski savez, te UEFA i drugi međunarodni i nacionalni sportski savezi i sportski klubovi.

U 2020. rad Službe za antidoping HZJZ-a odvijao se u sedam glavnih područja:

1. Provođenje i usavršavanje pravne regulative
2. Provođenje dopinških testiranja, istraga i postupanje s rezultatima
3. Prevencija dopinga
4. Međunarodna suradnja
5. Terapijska izuzeća
6. Medicina i znanost
7. Održavanje prostora i opreme

1. PROVOĐENJE I USAVRŠAVANJE PRAVNE REGULATIVE

Od 2019. godine HZJZ je kao pravni slijednik HZTA-e postao obveznik Kodeksa WADA-e. Potpisani je Ugovor između WADA-e i HZJZ-a u vezi korištenja sustava ADAMS.

Upravno Vijeće HZJZ-a prihvatio je Pravilnik za borbu protiv dopinga HZJZ, Pravilnik o provođenju dopinške kontrole, Pravilnik o akreditaciji i reakreditaciji dužnosnika dopinške kontrole, Pravilnik o odobravanju TUE, Poslovnik stegovnog i žalbenog vijeća i Poslovnik savjeta za znanost, te su isti stupili na snagu 5.veljače 2019. Također, Upravno Vijeće HZJZ-a potvrdilo je postojeći mandat članova TUE Povjerenstva, Stegovnog vijeća, Žalbenog vijeća i Znanstvenog vijeća, te po isteku mandata potvrdilo novi mandat Stegovnog vijeća i Žalbenog vijeća.

U 2019. godini HZJZ nastavlja preko Pravilnika za borbu protiv dopinga provoditi odredbe Kodeksa Svjetske antidopinške agencije, kao i Međunarodnog standarda za terapijska izuzeća, Međunarodnog standarda za testiranja i istrage, Međunarodnog standarda za zaštitu privatnosti i osobnih podataka, Međunarodnog standarda za laboratorije, Popisa zabranjenih sredstava i Međunarodnog standarda za sukladnost s Kodeksom.

U svibnju 2019. godine održan je osnivački sastanak organizacije CEADO (Central European Anti-Doping Organization) u Budimpešti. Članovi CEADO-a su antidopinške organizacije Austrije (NADA Austria), Madžarske (HUNADO), Poljske (POLADA), Slovačke (SADA), Slovenije (SLOADO), Srbije (ADAS) i Hrvatske (HZJZ). Nakon osnivanja, nastavljene su aktivnosti razmjene informacija članica CEADO-a, a također su održana dva sastanka, jedan tijekom 5. Svjetske konferencije o antidopingu WADA-e u Katowicama, a drugi tijekom održavanja godišnjeg simpozija laboratorijskog Seibersdorfa.

U suradnji sa Središnjim državnim uredom za šport te uz konzultacije s Ministarstvom zdravstva izvršene su pripreme za monitoring vizitu komisije savjetodavne grupe za praćenje sukladnosti s Konvencijom Vijeća Europe i WADA-e. Pripreme za monitoring vizitu Vijeća Europe i WADA-e izvršene su u skladu s uputama Vijeća Europe u cilju ispunjavanja obveza prema Antidopinškoj konvenciji Vijeća Europe i prema Kodeksu WADA-e.

Od 3-5. lipnja 2019. održani su sastanci u sklopu monitoring vizite Vijeća Europe i WADA-e sa Službom za antidoping HZJZ-a, Ravnateljstvom HZJZ-a, Ministarstvom zdravstva, Središnjim

državnim uredom za šport, Hrvatskim olimpijskim odborom i Hrvatskim paraolimpijskim odborom. Na temelju izvješća monitoring vizite Vijeća Europe i WADA-e započete su aktivnosti usklađivanja s Konvencijom. Predloženo je osnivanje radne skupine za koordinaciju antidopinške politike radi učinkovitog dijeljenja informacija i planiranja antidopinške strategije na nivou vladinih i nevladinih tijela uključenih u pitanja razvoja sporta i/ili dopinga u Republici Hrvatskoj.

2. PROVOĐENJE DOPINŠKIH TESTIRANJA, ISTRAGA I POSTUPANJE REZULTATIMA

Testiranje u 2019. godini provedeno je u skladu s Planom testiranja za 2019. godinu i Tehničkim dokumentom za specifičnu sportsku analizu WADA-e. U skladu s međunarodnim trendovima u borbi protiv dopinga testiranje se planira i provodi sa sve većim osloncem na podatke prikupljene iz raznih izvora, a povezane s mogućim korištenjem zabranjenih tvari i sredstava.

Testiranja

Poštujući odredbu 4.2 Međunarodnog standarda za testiranje i istrage WADA-e izrađen je Plan testiranja za 2019. godinu, u kojem su procijenjeni faktori rizika za svaki pojedini sport, uvezvi u obzir povijest dopingiranja i popularnost pojedinih sportova u Republici Hrvatskoj. Na osnovu iskustva iz prethodnih godina planirano je povećanje broja testiranja u sportovima za koje je procijenjeno da je mogućnost dopingiranja najveća. U Planu testiranja dosljedno je primjenjivan WADA-in Tehnički dokument za specifičnu sportsku analizu (TDSSA2019).

U 2019. godini, provedeno je ukupno 612 dopinških kontrola u nacionalnom programu od čega 312 na natjecanju, a 300 izvan natjecanja. Provedeno je 63 analiza iz krvi, a 549 analiza iz urina kao biološkog materijala, 25 analiza krvi za biološku putovnicu.

Provedeno je 88 analiza na egzogenu primjenu tvari koje stimuliraju eritropoezu, 62 analize na egzogenu primjenu čimbenika otpuštanja hormona rasta i 61 analiza na egzogenu primjenu hormona rasta.

U sklopu međunarodne suradnje provedeno je 118 dopinških kontrola, od čega 115 na natjecanju, a 3 izvan natjecanja. Provedeno je 117 analiza iz urina kao biološkog materijala i 1 analiza krvi.

Dopinška testiranja u nacionalnom programu

SPORT	NA NATJECANJU	IZVAN NATJECANJA	KRV	URIN	UKUPNO
plivanje	25	15	2	38	40
vaterpolo	16	20	5	31	36
atletika	37	38	6	69	75
biciklizam	0	12	1	11	12
gimnastika	0	19	1	18	19
karate	6	11	3	14	17
powerlifting	23	9	12	20	32
veslanje	6	9	2	13	15
jedrenje	0	4	1	3	4
boks	7	11	0	18	18
streljaštvo	0	6	0	6	6
judo	6	17	1	22	23
taekwondo	6	12	2	16	18
ronjenje	6	7	1	12	13
odbojka	30	20	0	50	50
nogomet	48	20	7	61	68
hrvanje	6	12	2	16	18
rukomet	30	20	5	45	50
košarka	34	20	6	48	54
dizanje utega	8	0	4	4	8
mačevanje	4	0	0	4	4
streljaštvo - gluhi	0	6	0	6	6
atletika paraolimpijci	4	0	2	2	4
skijanje - gluhi	0	1	0	1	1
obaranje ruku	6	0	0	6	6
curling - gluhi	0	5	0	5	5
šah - gluhi	0	6	0	6	6
bodybuilding	4	0	0	4	4

Dopinška testiranja na međunarodnim sportskim događanjima u Hrvatskoj

SPORT	NA NATJECANJU	IZVAN NATJECANJA	KRV	URIN
odbojka	4	0	0	4
atletika	0	2	0	2
rukomet	4	0	0	4
vaterpolo	10	0	0	10
mačevanje	2	0	0	2
judo	8	0	0	8
hrvanje	10	0	1	9
streljaštvo	31	0	0	31
skijanje - paraolimpijci	4	0	0	4
sportski ribolov	2	0	0	2
klizanje	16	0	0	16
kajak kanu	0	1	0	1
bridž	4	0	0	4
streljaštvo - paraolimpijci	10	0	0	10
samostrel	2	0	0	2
boćanje	8	0	0	8

U sklopu suradnje s međunarodnim sportskim institucijama testirani su sportaši na velikim sportskim događanjima u Republici Hrvatskoj, na Europskom prvenstvu u atletici, Svjetskom kupu u gimnastici, Svjetskom prvenstvu u ribolovu, Europskom prvenstvu u streljaštvu, juniorskom Svjetskom prvenstvu u umjetničkom klizanju, na Gran Prix-u u judu, te na još niz međunarodnih turnira održanih u raznim sportovima u Republici Hrvatskoj.

U skladu s člankom 4.2 Međunarodnog standarda za testiranje i istrage, izradili smo Plan testiranja s minimalnim brojem traženih analiza, a u skladu s Tehničkim dokumentom sa specifičnu sportsku analizu TDSSA2019. Služba za antidoping HZJZ-a provela je Plan, a WADA je nadgledala i kontrolirala provedbu.

Služba za antidoping HZJZ-a u nastavila je s provedbom steroidnog modula biološke putovnice kojim se vrlo pouzdano otkrivaju najniže koncentracije egzogeno unesenih sredstava iz skupine S1 (anabolički steroidi) koji pripadaju nespecificiranim tvarima.

U dogovoru s WADA-om i Laboratorijem Seibersdorf u drugoj polovici 2017. godine uveden je hematološki modul biološke putovnice sportaša. Programom hematološkog modula biološke putovnice sportaša obuhvaćeno je u 2019. godini trinaest sportaša.

Praćenja specifičnih analiza po sportovima omogućeno je unapređenjem programa APLIKATA.

Skupina određena za testiranje

Na početku godine u Skupini određenoj za testiranje bilo je 50 sportaša. Sportašima se pružala pomoć u dostavljanju podataka o lokaciji, omogućila edukacija i 24-satna dostupnost putem telefona. WADA-in Tehnički dokument za specifičnu sportsku analizu primjenjivao se na Skupinu određenu za testiranje u skladu s Planom testiranja.

Dopinški kontrolori

Nadzor rada dopinških kontrolora proveden je prema Planu, u skladu sa zahtjevima Tehničkog dokumenta za specifičnu sportsku analizu. Nadzor na natjecanjima provodio se na međunarodnim natjecanjima, prvenstvima Hrvatske i na ligaškim natjecanjima u skladu s Planom testiranja.

22. i 23. listopada 2019. održan je tečaj za 4 nova dopinška kontrolora.

U Zagrebu je 06. i 07. prosinca 2019. održana reakreditacija dopinških kontrolora i dopinška radionica. Na radionici sudjelovali su i direktori nacionalnih antidopinških organizacija Bosne i Hercegovine i Slovenije.

Programska podrška za testiranje

Praćenja specifičnih analiza po sportovima omogućeno je korištenjem programa APLIKATA.

Postupanje s uzorcima

S ciljem jačanja lanca čuvanja uzoraka i održavanja što je moguće veće kvalitete uzoraka za analizu uz postojeće mjere čuvanja uzoraka i sustav pohranjivanja i alarmiranja uvedeni su dodatni postupci unapređenja kvalitete prijenosa uzoraka s prijenosnim rashladnim kutijama (cool box) uz kontrolu temperature tijekom transporta (data logger) u skladu s odredbama Međunarodnog standarda za testiranje i istrage.

Istrage i prikupljanje podataka

U Odjelu za testiranje i istrage Službe za antidoping Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo integriran je i odsjek za prikupljanje, procjenu i korištenje podataka u vezi s kršenjem antidopinških pravila.

Na internetskoj stranici Službe za antidoping otvoren je portal 'Prijavi doping' putem kojeg svi zainteresirani mogu anonimno prijaviti kršenje antidopinških pravila. Na taj će način sportaši, sportski djelatnici i ljubitelji sporta u Hrvatskoj moći iskoristiti ovu mogućnost i prijavljivanjem dopinga pridonijeti borbi za čist sport.

Propusti u podacima o lokaciji

U 2019. godini zabilježeno je osam propuštenih testiranja.

Postupanje s rezultatima

Jedan sportaš je bio pozitivan na rekombinantni eritropoetin i njegov predmet je preuzeo međunarodni savez (AIU).

Stegovno vijeće

U sklopu postupanja s rezultatima, održano je deset sjednica Stegovnog vijeća HZJZ-a (jedna sjednica je održana u dva dijela (SP 07/19)).

Jedan sportaš je podnio zamolbu za skraćivanje razdoblja nepodobnosti, ali je ustanovljeno da nema temelja za prihvaćanje zahtjeva, te je odbijen (SP 05/19).

Stegovna vijeća u stegovnim postupcima za trojicu sportaša koji su bili pozitivni na zabranjene tvari u 2018. godini, održana su u 2019. godini. Određeno im je razdoblje nepodobnosti u trajanju od četiri mjeseca do jedne godine, zbog kršenja odredbe 2.1 Pravilnika.

U 2019. godini četvorica sportaša su bila pozitivna na zabranjene tvari, te im je određeno razdoblje nepodobnosti u trajanju od osam mjeseci do četiri godine, zbog kršenja odredbe 2.1 Pravilnika. Jedan sportaš je odbio pristupiti dopinškoj kontroli, te mu je određeno razdoblje nepodobnosti u trajanju od četiri godine zbog kršenja odredbe 2.3 Pravilnika. Jedan sportaš je napustio dopinšku kontrolu, te mu je određeno razdoblje nepodobnosti u trajanju od dvije godine zbog kršenja odredbe 2.3 Pravilnika. Sjednica Stegovnog vijeća u SP 06/19 zakazana za 02.07.2019. odgođena je zbog nedolaska člana Stegovnog vijeća.

Stegovno vijeće HZJZ je u 2019. godine zasjedalo deset (10) puta zbog kršenja odredbi Pravilnika za borbu protiv dopinga HZJZ:

Tabelarni prikaz zasjedanja Stegovnog vijeća

Datum zasjedanja	Sport	Prekršit elj	Vrsta i skupina tvari s Popisa	Stegovna mjera	Odredba Pravilnika koja je prekršena	Opaska
08.02.2019. SP 09/18	odbojka	sportaš	karboksi THC (S8)	8 mjeseci nepodobnosti	2.1	postupak iz 2018.
14.02.2019. SP 08/18	rukomet	sportaš	oktopamin (S6.b)	1 godina nepodobnosti	2.1	postupak iz 2018. / žalba HZJZ-a
14.02.2019. SP 10/18	košarka	sportaš	terbutalin (S.3)	4 mjeseca nepodobnosti	2.1	postupak iz 2018.
23.04.2019. SP 01/19	rukomet	sportaš	kokain i njegovi metaboliti (S6.a)	2 godine nepodobnosti	2.1	
24.04.2019. SP 02/19	obaranje ruku	sportaš	metandienon (S1.a)	4 godine nepodobnosti	2.1	
13.05.2019. SP 03/19	powerlifting	sportaš	trenbolon (S1.a), norandrosteron (S1.b)	4 godine nepodobnosti	2.1	
23.05.2019. SP 04/19	plivanje	sportaš	karboksi THC (S8)	8 mjeseci nepodobnosti	2.1	
30.05.2019. SP 05/19	hokej na ledu	sportaš		nije odobreno skraćivanje razdoblja nepodobnosti	2.5	postupak iz 2017. / 4 godine nepodobnosti
11.09.2019. SP 06/19	bodybuilding	sportaš		4 godine nepodobnosti	2.3	02.07.2019. odgođeno ročište SV
04.07.2019. /12.09.2019. . SP 07/19	bodybuilding	sportaš		2 godine nepodobnosti	2.3	sjednica SV održana u dva dijela / žalba HZJZ-a

Žalbeno vijeće

Žalbeno Vijeće HZJZ je u 2019. godini zasjedalo dva puta.

U ŽP 01/19 Žalbeno vijeće je prihvatio žalbu HZJZ-a i preinačilo odluku Stegovnog vijeća u SP 08/18, te odredilo sportašu razdoblje nepodobnosti u trajanju od dvije godine zbog kršenja odredbe 2.1 Pravilnika.

U ŽP 02/19 Žalbeno vijeće je prihvatio žalbu HZJZ-a i preinačilo odluku SV u SP 07/19, te odredilo sportašu razdoblje nepodobnosti u trajanju od četiri godine zbog kršenja odredbe 2.3 Pravilnika.

Žalbeno vijeće HZJZ je u 2019. godine zasjedalo dva (2) puta zbog kršenja odredbi Pravilnika za borbu protiv dopinga HZJZ:

Tabelarni prikaz zasjedanja Žalbenog vijeća

Datum zasjedanja	Sport	Prekršitelj	Vrsta i skupina tvari s Popisa	Stegovna mjera	Odredba Pravilnika koja je prekršena	Opaska
15.05.2019. ŽP 01/19	rukomet	sportaš	oktopamin (S6.b)	preinačena odluka SV, određuje se 2 godine nepodobnosti	2.1	SP 08/18
09.12.2019. ŽP 02/19	bodybuilding	sportaš		preinačena odluka SV, određuje se 4 godine nepodobnosti	2.3	SP 07/19

3. PREVENCIJA DOPINGA

Kao i prethodne godine, nastavili smo provoditi kontinuirano informiranje i edukaciju ciljnih skupina o štetnim posljedicama dopinga i o važećim propisima. Ciljne skupine bili su sportaši iz skupine određene za testiranje, profesionalni sportaši, natjecatelji u prvim ligama, sportaši međunarodnog ranga, sportaši iz „rizičnih sportova“, olimpijski kandidati, te drugi sudionici koji sudjeluju u vrhunskom sportu (treneri, liječnici, fizioterapeuti, itd.). Edukaciju smo provodili putem predavanja, Athlete Outreach programa, magazina NE!DOPINGU, web stranice, brošura i letaka, te drugim dodatnim aktivnostima.

Predavanja

Tijekom 2019. održano je ukupno trideset (30) predavanja, te je tim vidom edukacije obuhvaćeno oko 1.600 osoba. Edukacija je, osim sportaša, uključila i učitelje, studente, trenere, pravnike, suce, liječnike i dopinške kontrolore.

U izvještajnom razdoblju nastavljena je kontinuirana suradnja sa Zdravstvenom komisijom Hrvatskog olimpijskog odbora kroz koju smo predstavili Popis zabranjenih sredstava za 2019.

Prikaz održanih predavanja po sportovima

SPORT	UKUPNO AKTIVNOSTI
atletika	5
automobilizam	1
boks	1
hrvanje	1
kickboxing	1
košarka	1
rukomet	3

Prikaz održanih predavanja po ciljnim grupama

TIP PREDAVANJA / RANG	BROJ PREDAVANJA	BROJ SUDIONIKA
NSP*	15	1232
NACIONALNI RANG	11	340
MEĐUNARODNI RANG	1	30
UKUPNO	27	1602

* ciljane grupe koje uključuju trenere, pravnike, suce, liječnike, farmaceute, studente, dopinške kontrolore

Tečaj “Prevencija korištenja dopinga u školskoj populaciji”

Tijekom 2019. Služba za antidoping HZJZ je sudjelovala na stručnom skupu u organizaciji Hrvatskog školskog sportskog saveza održavanjem predavanja pod nazivom „Prevencija korištenja dopinga u školskoj populaciji“. Tečaj je održan u prostoru Kineziološkog fakulteta, a prisustvovalo je oko 700 prosvjetnih radnika. Svrha ovog tečaja je osposobiti prosvjetne radnike za provođenje edukacije školske populacije iz područja antidopinga u cilju sprečavanja štetnosti dopinga. U planu je nastavak održavanja ovih tečajeva i u budućnosti.

Athlete Outreach

U istom razdoblju provedena su četiri (4) Athlete Outreach programa s ukupno deset (10) Athlete Outreach dana, te je na taj način educirano oko 500 osoba.

Prikaz održanih edukacija u Athlete Outreach programu

SPORT	UKUPNO AKTIVNOSTI*
hokej	5
karate	3
klizanje	2

* izraženo u danima provedenih aktivnosti (Athlete Outreach dani)

Tiskani materijali

Popis zabranjenih sredstava za 2019. godinu tiskan je krajem 2018. u nakladi od 1.500 komada standardnog formata, te je u siječnju 2019. distribuiran korisnicima. Popis se također nalazi na web stranici Zavoda od prosinca 2018.

Krajem 2019. pripremljen je i tiskan Popis zabranjenih sredstava za 2020. godinu u nakladi od 1.500 komada standardnog formata.

Tijekom 2019. izašao je zadnji broj magazina NE!DOPINGU iz 2018. godine u nakladi od 600 primjeraka, te kompilacijski broj magazina NE!DOPINGU za 2019. godinu u nakladi od 1.000 primjeraka. Magazin je distribuiran nacionalnim savezima, sportskim klubovima, školama, zdravstvenim ustanovama, sportašima, sportskim djelatnicima i članovima Povjerenstava u sklopu Službe za antidoping HZJZ-a.

U prosincu 2019. pripremljen je i tiskan informativni letak za potrebe edukacije i informiranja sportske zajednice o mogućnostima savjetovanja po pitanju antidopinga i dodataka prehrani. Također je istaknuta mogućnost online edukacije putem programa WADA Alpha. Letak je tiskan u nakladi od 3.000 komada i započeta je distribucija prema sportskoj zajednici.

WADA Alpha

Služba za antidoping u suradnji s WADA-om provodila je aktivnosti promocije projekta ALPHA (eng. Athlete Learning Program about Health and Anti-Doping). ALPHA edukacijski online program na hrvatskom jeziku je od 2017. postavljen na web stranici Službe za antidoping HZJZ-a i time je dostupan za korištenje sportašima i svim drugim osobama koje imaju interes za online edukacijom iz antidopinga. Riječ je o programu namijenjenom sveobuhvatnoj edukaciji sportaša iz područja antidopinga koja obuhvaća provjeru znanja i omogućava stjecanje certifikata. Tijekom izvještajnog razdoblja u suradnji s WADA-om hrvatska verzija ALPHA programa postavljena je na novu platformu (ADeL). Nova platforma omogućava praćenje prijavljenih osoba u programu ALPHA, što predstavlja značajan parametar mjerjenja interesa sportaša i sportske zajednice za područje antidopinga. Također, u suradnji s WADA-om pripremljena je krajem 2019. godine

hrvatska verzija WADA Alpha 2.0 te je putem ADeL platforme dostupna sportašima i sportskoj zajednici, kao i svim drugim osobama iz opće populacije.

Web stranica

Web stranica Službe za antidoping HZJZ-a aktivno je korištena u svrhu kontinuirane informiranosti i edukacije svih sudionika u sportu. Sportašima i svim zainteresiranim sudionicima svijeta sporta omogućen je pristup na web stranici Popisu registriranih lijekova u Hrvatskoj koji sadrže neku od tvari zabranjenih Popisom zabranjenih sredstava. Taj Popis kontinuirano se ažurira na mjesечноj bazi u suradnji s Hrvatskom agencijom za lijekove i medicinske proizvode. Putem web stranice omogućili smo podršku i za sve ostale segmente antidopinških aktivnosti (testiranje, terapijska izuzeća, legislativa, brošure itd.). Na web stranici je postavljen WADA-in video provedbe dopinške kontrole s hrvatskim prijevodom.

Platforme za sigurnu transmisiju povjerljivih informacija

Tijekom 2019. godine nastavljeno je korištenje sustava za prijavu terapijskih izuzeća i za prijavu sumnji vezanih uz primjenu dopinga s obzirom da se radi o osjetljivim područjima gdje je osobito nužno zaštititi informacije koje se dobivaju tim putem (osobni podaci, medicinske informacije, podaci koji po svojoj prirodi jesu strogo povjerljivi i koje je potrebno zaštititi od neovlaštenog pristupa),

Newsletter

Tijekom izvještajnog razdoblja nastavljeno je slanje antidopinškog newslettera, dinamikom od dva (2) newslettera mjesečno. Svrha planiranog newslettera je intenziviranje komunikacije sa zainteresiranim sudionicima sportske zajednice u Hrvatskoj.

Odnosi s javnošću

Mediji imaju izuzetno važnu ulogu u prenošenju antidopinških informacija. S hrvatskim medijima ostvarujemo dobru suradnju. Nakon svakog priopćenja za javnost, odgovaramo na pitanja novinara vezano uz objavljeni slučaj, u mjeri koliko to dozvoljavaju odredbe Kodeksa.

4. MEĐUNARODNA SURADNJA

MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI I MEĐUNARODNA SURADNJA

Tijekom 2019. Služba za antidoping je sudjelovala u sljedećim aktivnostima u okviru međunarodne suradnje:

- Suradnja sa Svjetskom antidopinškom agencijom (WADA)
- Suradnja s Institutom nacionalnih antidopinških agencija (iNADO)
- Suradnja s tijelima Vijeća Europe za antidoping, komisije Vijeća Europe za odnose s WADA-om (CAHAMA)
- Suradnja s tijelima Vijeća Europe za antidoping, savjetodavnih skupina Vijeća Europe (T-DO)
- Sudjelovanje u aktivnostima Srednjeeuropske antidopinške organizacije (CEADO)
- Suradnja s laboratorijem u Seibersdorfu
- Sudjelovanje u zasjedanju radne skupine za sport EU
- Sudjelovanje na izborima za novog predsjednika WADA-e u sklopu zasjedanja CAHAMA-e
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na Svjetskom kongresu WADA-e u Lausannei (ožujak, 2019)
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na godišnjem sastanku i workshopu iNADO-a u Lausannei (ožujak, 2019)
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na simpoziju antidopinške konvencije (T-DO) u Ateni uz obilježavanje 30. obljetnice Konvencije vijeća EU (travanj, 2019)
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na sastanku Komisije Vijeća Europe za odnose s WADA-om (CAHAMA) i Monitoring skupine Vijeća Europe (T-DO) u Bukureštu, Rumunjska (svibanj, 2019)
- Sudjelovanje na osnivačkom sastanku organizacije CEADO (Central European Anti-Doping Organization) u Budimpešti (svibanj 2019)
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na sastanku Monitoring skupine Vijeća Europe za edukaciju (T-DO) u Londonu, Engleska (rujan, 2019)

- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na Forumu za čisti sport (Clean Sport Insight Forum) u Londonu, Engleska (rujan, 2019)
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na sastanku Komisije Vijeća Europe za odnose s WADA-om (CAHAMA) i savjetodavne grupe za pravna pitanja Monitoring skupine Vijeća Europe (T-DO) u Strasbourg, Francuska (rujan, 2019)
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na sastanku Komisije Vijeća Europe za odnose s WADA-om (CAHAMA) i Monitoring skupine Vijeća Europe za sukladnost s Konvencijom za borbu protiv dopinga Vijeća Europe (T-DO) u Strasbourg, Francuska (listopad, 2019)
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na 7. Konferenciji potpisnika Međunarodne Konvencije za borbu protiv dopinga (CoP on Anti-Doping Convention UNESCO), Pariz (listopad, 2019)
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na 5. Svjetskoj konferenciji za borbu protiv dopinga u Katowicama, Poljska (studen, 2019)
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na iNADO CEO Forumu i CEADO sastanku u Katowicama, Poljska (studen, 2019)
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na međunarodnom godišnjem sastanku laboratorija u Seibersdorfu, Seibersdorf, Austrija (studen, 2019)
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na CEADO sastanku u Seibersdorfu, Seibersdorf, Austrija (studen, 2019)
- Suradnja na projektnom istraživanju – priprema dokumentacije temeljem upitnika iz istraživanja vezanog uz problematiku edukacije sportskih trenera, putem kojeg su se prikupljali podatci od NADO-a raznih zemalja, te sudjelovanje u intervjuu po pitanju programa edukacije u Hrvatskoj te specifičnostima programa edukacije trenera – istraživanje se provodi na Carnegie School of Sport, Leeds Beckett University, Fairfax 202, Headingley Campus, Leeds, LS6 3QS, United Kingdom
- Suradnja s Europskom nogometnom federacijom (UEFA)
- Suradnja na području testiranja s Estonskom nacionalnom antidopinškom agencijom (EADA)
- Suradnja na području testiranja s Međunarodnim plivačkim savezom (FINA)
- Suradnja na području edukacije sa Svjetskim klizačkim savezom (ISU)
- Suradnja na području edukacije sa Svjetskim savezom hokeja na ledu

- Suradnja na području edukacije sa Međunarodnom agencijom za testiranje (ITA)
- Suradnja na području edukacije sa Međunarodnom karate savezom (WKF)

5. TERAPIJSKA IZUZEĆA

Tijekom izvještajnog razdoblja, rad Povjerenstva za TUE odvijao se u skladu s odredbama Međunarodnog standarda za terapijska izuzeća te u skladu s Pravilnikom o odobravanju terapijskih izuzeća.

Tijekom 2019. godine zaprimljeno je šesnaest (16) zahtjeva za dobivanje terapijskog izuzeća. Povjerenstvo je razmatralo jedanaest (11) pojedinačnih zahtjeva za TUE (svi su ispunjavali uvjete prema smjernicama za dobivanje TUE-a). U pet (5) slučajeva zahtjeva za TUE nisu bili ispunjeni uvjeti za razmatranje zahtjeva na sjednici Povjerenstva. Na sjednicama Povjerenstva u 2019. odobreno je ukupno deset (10) terapijskih izuzeća, od toga šest (6) prospektivnih i četiri (4) retrogradna. U jednom (1) slučaju terapijsko izuzeće nije odobreno jer podaci iz medicinske dokumentacije nisu bili dostačni za odobrenje terapijskog izuzeća. Neutemeljeni zahtjevi za TUE rješavani su administrativnim putem bez sazivanja sjednica Povjerenstva.

Tabelarni prikaz odobrenih terapijskih izuzeća

aktivna tvar	dijagnoza	tip TUE
deksametazon	lumboishialgija	A
prednizon	kapilarno krvarenje (ANCA pozitivno)	RA
prednizon	IgA nefropatija, kronična bubrežna insuf. gr. III	RA
prednizon	akutni sinusitis	RA
hidroklorotiazid	arterijska hipertenzija	A
hidroklorotiazid	arterijska hipertenzija	A
inzulin, hidroklorotiazid	dijabetes melitus; arterijska hipertenzija	A
somatropin	zaostatak u rastu zbog deficita hormona rasta	A
vilanterol	astma	A
indapamid, trimetazidin	arterijska hipertenzija, stanje nakon infarkta miokarda	RA

Tabelarni prikaz neodobrenih zahtjeva za odobrenje terapijskih izuzeća

aktivna tvar	dijagnoza	Tip TUE
testosteron	hipogonadizam (st. nakon orhidektomije)	RA

Tabelarni prikaz neutemeljenih zahtjeva za odobrenje terapijskih izuzeća

aktivna tvar	dijagnoza	razlog
salbutamol	bronhalna astma	lokalna primjena lijeka
vilanterol	bronhalna astma	dokumentacija starija od 12 mjeseci
hormon rasta	dijagnoza nije poznata	medicinska dokumentacija nije dostavljena
deksametazon	lumboishialgija	nepravovremeno poslan zahtjev
inzulin, hidroklorotiazid	dijabetes	sportaš međunarodnog ranga

Sve odluke povjerenstva za TUE iz izvještajnog razdoblja unesene su u sustav ADAMS i na taj način učinjene dostupnima WADA-i i drugim ovlaštenim organizacijama. Na taj je način osigurana transparentnost postupanja po pitanju terapijskih izuzeća i rada Povjerenstva za TUE.

Vezano uz stupanje na snagu Uredbe o općoj zaštiti podataka (GDPR) 25. svibnja 2018. implementiran je sustav sigurne predaje zahtjeva za TUE elektronskim putem, odnosno putem 'sigurnog TUE portala', čime se u najvećoj mogućoj mjeri štite osobni i povjerljivi podaci osoba koje predaju taj zahtjev. U skladu s ažuriranjem sigurnosnih mjera zaštite takvih podataka, dostupni su i dodatni načini predaje zahtjeva za TUE, a to su predaja preporučenom poštom i/ili osobna predaja u Službi za antidoping Zavoda za javno zdravstvo.

6. MEDICINA I ZNANOST

Savjetovalište je nastavilo pružati usluge sportašima u natjecateljskom i rekreativnom sportu, medicinskom osoblju sportskih saveza i klubova, specijalistima medicine rada i sporta, liječnicima drugih specijalnosti uključenih u liječenje sportaša, sportskim djelatnicima i drugih osobama vezano na probleme primjene lijekova u sportu. Usluge savjetovališta uključuju:

- savjetovanje u vezi dopinga u sportu (savjetovanje sportaša, trenera, fizioterapeuta, liječnika)
- upiti i savjetovanja drugih osoba iz područja dopinga (roditelji sportaša, nastavnici tjelesnog odgoja, pedagozi, instruktori fitnessa, farmaceuti, liječnici, i druge nespecificirane osobe)
- nabava materijala potrebnog za razvoj nove metode detekcije eritropoetina i njegovih derivata

U 2019. godini kroz rad Savjetovališta za antidoping i racionalnu farmakoterapiju obavljene su brojne konzultacije i odgovoreno na šezdeset (60) upita sportskih liječnika, sportaša i trenera koji su se odnosila na primjenu lijekova i dodataka prehrani. Najčešća pitanja su se odnosila na sigurnost uzimanja različitih dodataka prehrani. Pitanja o lijekovima su obuhvatila uzimanje lijekova poput antibiotika, inhalacijskih glukokortikoida, nadomjesnih hormona štitnjače, progestagena, analgetika, antihistaminika, antihipertenziva, inhibitora protonske pumpe, antiepileptika, antidepresiva, lokalnih dekongestiva, ali i anaboličkih steroida, glukokortikoida, nespecificiranih stimulansa i kanabisa. Nekoliko upita o tvarima koje se nalaze na Listi zabranjenih tvari (NN 116/13) je zaprimljeno iz Carinske ispostave.

7. ODRŽAVANJE PROSTORA I OPREME

U 2019. nabavljan je potreban potrošni materijal (kitovi za dopinške kontrole) te potrebna oprema.